

FACULTAT DE CIÈNCIES POLÍTiques I DE SOCIOLOGIA

LLICENCIATURA: **SOCIOLOGIA**

ASSIGNATURA: **25209 TEORIA SOCIOLÒGICA CLÀSSICA II (6 crèdits)**

DURADA: **Primer Semestre**

CURS: **Segon Curs (Troncal)**

CURS ACADÈMIC: **2007/2008**

Índex

Descripció	2
Mòduls.....	2
Revisió de conceptes sociològics	2
Tema 1: Marx. Trets característics del seu pensament	2
1) Antecedents: Economia, filosofia, pensament social:	2
2) Concepció de l'ésser humà, de la natura i de la ciència:	2
3) Estructura i canvi social. El materialisme històric:	2
4) Teoria del valor:	3
Bibliografia del tema.....	3
Tema 2: Marx. El capitalisme.....	3
1) El mode de producció capitalista. Model pur	3
2) Teoria del desenvolupament capitalista. Del model pur al funcionament del capitalisme.	3
3) Teoria moderna de la colonització.	4
Bibliografia	4
Tema 3: Freud: Principals característiques i aportacions de la psicoanàlisi.....	4
1) Antecedents i pilars del pensament psicoanalític:	4
2) Concepció de l'ésser humà, i de la ciència:	4
3) Les pulsions:	4
4) La constitució del subjecte:	4
Bibliografia del tema.....	5
Tema 4: Freud: La societat des de la perspectiva de la psicoanàlisi.....	5
1) El sentiment comunitari.	5
2) Mòbil de l'activitat humana:	5
3) Principi del plaer i principi de la realitat.....	6
4) Bases i obstacles de la vida social. Amor, cooperació en el treball, odi.....	6
5) Concepció de la llei.	6
6) El sentiment moral:.....	6
7) Crítiques de Freud a les concepcions de les masses i la importància dels líders.....	6
8) Tipus de masses:	6
Bibliografia de tema	6
Materials docents	7
Diccionaris	7
Manuais	7
Bibliografia complementària.....	7
Competències a desenvolupar en l'assignatura	8
Avaluació	8
Horari de tutories del primer semestre	9

Descripció

L'assignatura està encaminada a presentar l'obra dels autors que han fet aportacions fonamentals a aquesta disciplina sense que puguin ser qualificats pròpiament de sociòlegs, com és el cas de Marx i de Freud. Rebrà particular atenció la relació existent entre allò natural i allò social, les característiques del vincle social, la internalització de la societat, estructura social i estructura psíquica, reproducció i canvi social, poder i autoritat, i alienació. L'objectiu és entrenar en la identificació i aplicació de diferents marcs teòrics a un mateix objecte d'estudi, valorant les implicacions de l'orientació cap a una certa corrent teòrica.

Mòduls

Revisió de conceptes sociològics

1. Fonaments i naturalesa del vincle social. Els límits de la raó, consciència i acció.
2. El treball i la divisió del treball. L'estructura social. Teoria del poder.

Tema 1: Marx. Trets característics del seu pensament

- 1) ANTECEDENTS: ECONOMIA, FILOSOFIA, PENSAMENT SOCIAL:
 - a) Economia
 - b) Filosofia
 - c) Pensament social
- 2) CONCEPCIÓ DE L'ÉSSER HUMÀ, DE LA NATURA I DE LA CIÈNCIA:
 - a) Concepció de l'ésser humà i de la natura.
 - b) Concepció del treball.
 - c) Concepció de la naturalesa i de l'història. Història natural i naturalesa històrica.
 - d) Crítica de Hegel i Feuerbach.
 - e) Relació entre teoria, pràctica i coneixement.
 - f) Oposició subjecte/objecte.
- 3) ESTRUCTURA I CANVI SOCIAL. EL MATERIALISME HISTÒRIC:
 - a) Implicacions d'una concepció materialista i històrica.
 - b) Relacions entre la estructura i la superestructura.
 - c) Mode de producció i formació social.
 - d) Les classes socials. Classes i fraccions de classe

- e) El factors principals del canvi social. Explicacions teleològiques i causals del canvi social.

4) TEORIA DEL VALOR:

- a) Valor d'ús i valor de canvi
- b) La mercaderia i el valor
- c) El treball domèstic i la teoria del valor

BIBLIOGRAFIA DEL TEMA

Publicació: *Quadern d'exercicis d'interpretació. Curs 2006-2007*

Bottomore, T., *Diccionario de pensamiento marxista*. Madrid, Tecnos, 1984.

Marx i Engels, "Pròleg" i "I. Feuerbach. Oposició entre la concepció materialista i la idealista", a *La ideologia alemana*. (en qualsevol edició).

Marx, "Prólogo" de *Contribució a la crítica de la economía política* (en qualsevol edició).

Marx y Engels, *El manifiesto comunista* (en qualsevol edició).

Giddens, A., *El capitalismo y la moderna teoría social*. Barcelona: Idea Books, 1998.

Elster, J. *Una introducción a Karl Marx*. Madrid: Siglo Veintiuno de España Editores, 1991.

Tema 2: Marx. El capitalisme

1) EL MODE DE PRODUCCIÓ CAPITALISTA. MODEL PUR

- a) Característiques definitòries del mode de producció capitalista.
- b) Teoria del valor i explotació capitalista. Valor i valorització.
- c) Composició orgànica del capital.
- d) Producció, distribució i explotació.
- e) Teoria de l'alienació.
- f) Dimensió subjectiva de l'estranyament: el fetixisme de la mercaderia.

2) TEORIA DEL DESENVOLUPAMENT CAPITALISTA. DEL MODEL PUR AL FUNCIONAMENT DEL CAPITALISME.

- a) L'acumulació originària.
- b) Llei general de l'acumulació capitalista.
- c) El paper de la lluita entre classes i entre fraccions de classe en l'acumulació del capital.
- d) La concentració del capital. Canvis en la composició orgànica del capital.

- e) De l'exploració a la valorització.
- f) Exèrcit de reserva i població supernumerària.

3) TEORIA MODERNA DE LA COLONITZACIÓ.

BIBLIOGRAFIA

Publicació: *Quadern d'exercicis d'interpretació. Curs 2006-2007*

Marx, "Primer manuscrito" de *Manuscritos de economía i filosofía* (en qualsevol edició).

Marx, *Libro primero, vol. 3*. "El proceso de acumulación de capital". *El capital*. Madrid: Siglo XXI Ed., 1975 (o qualsevol altre edició).

Schaff, A. *La alienación como fenómeno social*. Barcelona: Editorial Crítica, 1979. *El marxismo a final de siglo*. Barcelona: Ariel, 1994.

Giddens, A., *El capitalismo y la moderna teoría social*. Barcelona, Idea Books, 1998.

Elster, J. *Una introducción a Karl Marx*. Madrid: Siglo Veintiuno de España Editores, 1991.

Tema 3: Freud: Principals característiques i aportacions de la psicoanàlisi

1) ANTECEDENTS I PILARS DEL PENSAMENT PSICOANALÍTIC:

- a) Antecedents. Del trauma al desig.
- b) Pilars de la psicoanàlisi.

2) CONCEPCIÓ DE L'ÉSSER HUMÀ, I DE LA CIÈNCIA:

- a) Concepcions de l'univers i de la ciència. Ciència i religió.
- b) La ignorància com a resistència a conèixer.
- c) Concepció de l'ésser humà. Instint i pulsio.

3) LES PULSIONS:

- a) Característiques i tipus.
- b) Evolució de la teoria de les pulsions. Pulsions del jo i pulsions sexuals. Libido del jo i libido objetal.
- c) Les pulsions i els representants de les pulsions.
- d) Repressió i destins de les pulsions.
- e) Repressió i símptoma. El cas dels acudits i de l'humor.

4) LA CONSTITUCIÓ DEL SUBJECTE:

- a) Evolució de la concepció de l'aparell psíquic, primera i segona tòpica: Dels sistemes a les instàncies, de l'inconscient a el que és inconscient.
- b) Punt de vista tòpic, econòmic i dinàmic de l'aparell psíquic.

- c) Los primeros etapes del desenvolupament sexual.
- d) La diferència entre el sexes.
- e) El complex edípic i la seva resolució. Modalitats de resolució del complex d'Edip. Identificació i elecció d'objecte.
- f) Una lectura sociològica de la constitució del subjecte: a) conflicte i consens, b) superjò i integració social.

BIBLIOGRAFIA DEL TEMA

Publicació: *Quadern d'exercicis d'interpretació. Curs 2006-2007.*

Laplanche y Pontalis, *Diccionario de psicoanálisis*. Barcelona: Labor, 1983.

Sigmund Freud, *Obras completas*. Madrid: Biblioteca Nueva, 1974.

El chiste y su relación con lo inconsciente. 1905. Tomo III.

Psicopatología de la vida cotidiana. 1900-1901 [1901] Tomo III.

La represión. 1915. Tomo VI.

Lecciones introductorias al psicoanálisis. 1915-1917 [1916-1917]. Tomo VI.

Los instintos y sus destinos. 1915. Tomo VI.

Introducción al narcisismo. 1914. Tomo VI.

El yo y el ello. 1923. Tomo VII

Una dificultad en psicoanálisis. 1917. Tomo VII.

El porvenir de una ilusión. 1927. Tomo VIII.

El humor. 1927 [1928]. Tomo VIII.

Un problema de la concepción del Universo. (A Nuevas lecciones introductorias al psicoanálisis 1932 [1933]. Tomo VIII.

Brabant. *Claves para el psicoanálisis*. Barcelona: Los Libros de la Frontera, 1976.

Gomà, F. Freud. Barcelona: PPU, 1994

Ureña, E. M. *La teoría de la sociedad de Freud. Represión y liberación*. Madrid: Tecnos, 1977.

Tema 4: Freud: La societat des de la perspectiva de la psicoanàlisi

- 1) EL SENTIMENT COMUNITARI.
 - a) Crítica de l'existència d'un *sentiment oceànic*.
 - b) Conseqüències.
- 2) MÒBIL DE L'ACTIVITAT HUMANA:
 - a) Mòbil.

- b) Obstacles.
 - c) Recursos per a la realització dels objectius.
- 3) PRINCIPI DEL PLAER I PRINCIPI DE LA REALITAT.
- 4) BASES I OBSTACLES DE LA VIDA SOCIAL. AMOR, COOPERACIÓ EN EL TREBALL, ODI.
- 5) CONCEPCIÓ DE LA LLEI.
- 6) EL SENTIMENT MORAL:
- a) Bases de la moral.
 - b) Sentiment conscient de culpabilitat.
 - c) Sentiment inconscient de culpabilitat. Característiques i bases de la seva intensitat.
 - d) Conseqüències socials del sentiment inconscient de culpabilitat.
- 7) CRÍTQUES DE FREUD A LES CONCEPCIONS DE LES MASSES I LA IMPORTÀNCIA DELS LÍDERS.
- 8) TIPUS DE MASSES:
- a) Característiques.
 - b) Importància i característiques dels líders.
 - c) La dissolució de les masses.
 - d) Les masses en les societats modernes.
 - e) Paper del narcisisme en les actituds xenòfobes.

BIBLIOGRAFIA DE TEMA

Publicació: *Quadern d'exercicis d'interpretació. Curs 2006-2007.*

Laplanche y Pontalis, *Diccionario de psicoanálisis*. Barcelona, Labor, 1983.

Freud, Sigmund, *Obras completas*. Madrid: Biblioteca Nueva, 1974.

Psicología de las masas y análisis del yo. 1920-1921 [1921].

El malestar en la cultura. 1929 [1930], Tomo VIII.

Psicología de las masas y análisis del yo. 1920-1921 [1921]. Tomo VII.

Consideraciones de actualidad sobre la guerra y la muerte. 1915. Tomo VI

Izquierdo, M.J., "El vínculo social: Una lectura sociológica de Freud", *Papers* n. 50, 1996.

Ureña, E. M. *La teoría de la sociedad de Freud. Represión y liberación*. Madrid: Tecnos, 1977.

—*Quadern d'exercicis de l'assignatura.*

Diccionaris

—Bottomore, T., *Diccionario de pensamiento marxista*. Madrid, Tecnos, 1984.

—Laplanche y Pontalis, *Diccionario de psicoanálisis*. Barcelona, Labor, 1983..

Manuals

—Aron, R. *Les etapes del pensament sociològic*. Barcelona: Herder, 1994.

—Bottomore, T. i Nisbet R. *Historia del análisis sociológico*. Buenos Aires: Amorrortu, 1988.

—Claval, P. *Els mites fundadors de les ciències socials*. Barcelona: Herder, 1991.

—Cuvillier, *Manual de Sociología. Tomo I*. Buenos Aires: Editorial "El Ateneo", 1970.

—Raison, T. *Los padres fundadores de la ciencia social*. Barcelona: Anagrama, 1970.

—Smelser, N. i Werner, R. *Teoría sociológica. Análisis histórico y formal*. Madrid: Espasa-Calpe, 1982.

—Zeitling, I. *Ideología y teoría sociológica*. Buenos Aires: Amorrortu, 1982.

Bibliografia complementària

—Anderson, P. *Consideraciones sobre el marxismo occidental*. México: Siglo Veintiuno Editores, 1987.

—Asociación Psicoanalítica de Madrid, *Psicoanálisis. Diez conferencias de divulgación cultural*. Valencia: Promolibro, 1993.

—Berlin, I. *Karl Marx*. Madrid: Alianza, 1988.

—Bettelheim, B. *Freud y el alma humana*. Barcelona: Crítica, 1983.

—Brabant. *Claves para el psicoanálisis*. Barcelona: Los Libros de la Frontera, 1976.

—Braunstein, N. et alter. *Psicología: Ideología y ciencia*. México: Siglo XXI Editores, 1984.

—Braunstein, N. (ed.). *A medio siglo de El malestar en la cultura de Sigmund Freud*. México: Siglo XXI Editores, 1986.

—Elster, J. *Una introducción a Karl Marx*. Madrid: Siglo Veintiuno de España Editores, 1991. Gay, P. *Freud. Una vida de nuestro tiempo*. Barcelona: Paidós, 1989.

—Gómez Pin, V. *El psicoanálisis, justificación de Freud*. Barcelona: Montesino, 1984.

—Jacoby, R. *La amnesia social*. Barcelona: Bosch Casa Editorial, 1977.

—Kolakowski, L. *Las principales corrientes del marxismo*. Madrid: Alianza, 1983.

—Masotta, O. *Lecciones de introducción al psicoanálisis*. Barcelona: Gedisa, 1979.

—Mills, C. W. *Los marxistas*. México: Ediciones Era, 1966.

—Pesch, E. *Síntesis del pensamiento de Freud*. Barcelona: Editorial Nova Terra, 1973.

—Rozitchner, L. *Freud y el problema del poder*. México: Folio Ediciones, 1982.

- Souyri, P. *El marxismo después de Marx*. Barcelona: Península, 1975.
- Schaff, A. *La alienación como fenómeno social*. Barcelona: Editorial Crítica, 1979. *El marxismo a final de siglo*. Barcelona: Ariel, 1994.
- Ureña, E.M. *La teoría de la sociedad de Freud. Represión y liberación*. Madrid: Tecnos, 1977.

Competències a desenvolupar en l'assignatura

Competència	Indicador específic de la competència
Comunicació oral i escrita	- Acotació del contingut a transmetre - Discurs estructurat - Adequació del discurs per tal de garantir la recepció buscada - Referència explícita a les fonts consultades, diferenciant clarament les valoracions pròpies i els continguts de les referències utilitzades
Científica	- Anàlisi i síntesi crítica de les teories estudiades. - Comparació de corrents de pensament identificant els trets diferencials i els comuns - Aplicació de les teories estudiades a l'anàlisi de problemàtiques socials actuals - Capacitat de transmetre coneixements - Capacitat d'avaluar treballs i informes
Tecnològica	- Utilització del <i>Campus Virtual</i> - Ús de plantilles d'estil en la confecció dels treballs, utilitzat un model comú - Ús de full de càlcul
Interpersonal	- Empatia - Capacitat per a la organització del treball en equip, definint i respectant els criteris, la distribució de les tasques i les dates de lliurament
En valors morals	- Debatre col·lectivament les normes de funcionament de l'assignatura amb anticipació a la seva aplicació, respectant els acords presos - Motivació per la qualitat i l'assoliment de terminis - Assumpció de responsabilitats respecte de l'assignatura i del treball en grup - Actitud crítica respecte de les teories estudiades
Autoaprenentatge	- Elaborar mapes conceptuals - Elaborar informes - Avaluar el treball realitzat

Avaluació

La superació de l'assignatura dependrà tant de l'adquisició dels continguts teòrics com del domini de les competències instrumentals que requereix el treball científic (saber treballar en grup, qüestions formals, domini de les eines tecnològiques, etc.).

Atès que l'assignatura comporta treball i avaluació continuada, només es pot optar a examen final en casos excepcionals.

Per acollir-se a la modalitat d'examen final de febrer és imprescindible entrevistar-se amb la professora abans del 31 d'octubre.

Criteris d'avaluació

Blocs de treball	Pes	Descripció
Elaboració de dos treballs: un sobre Marx i un altre sobre Freud	20%	Adquisició de competències tecnològiques i d'interacció
	40%	Treball de grup (4 persones)
Exercicis pràctics	10%	Treball de grup
Controls de coneixement teòric	30%	Individual. Test de lectura òptica.(Un per autor)

Horari de tutories del primer semestre

Dimecres	Divendres
11:30 a 13:00 h.	17:00 a 18:30 h.
Despatx B3-133. Telf. 93 581 24 45	